

TISKOVÁ ZPRÁVA

Tři knižní novinky NPÚ představí židovské hřbitovy, návesní kaple a kachlová kamna v jižních Čechách

České Budějovice, 28. 1. 2022

Židovské hřbitovy na jihu Čech, Návesní kaple jižních Čech a přilehlé Moravy I. a Kachlová kamna v jižních Čechách, to jsou tituly tří knižních novinek, které vydává Národní památkový ústav v Českých Budějovicích. Publikace představí jejich autoři v rámci přednášek pro veřejnost na jaře 2022. Knihy je možné zakoupit v knihkupectvích a za zvýhodněné ceny v [e-shopu NPÚ](#) nebo po předchozí tel. domluvě v knihovně NPÚ na Senovážném nám. 6 v Českých Budějovicích.

Na území Jihočeského kraje se nachází 49 židovských hřbitovů s téměř deseti tisíci náhrobními kameny pocházejícími z 16. až 20. století. „V průběhu 20. století mnohé z těchto památek podlehly cílené devastaci a nezájmu,“ uvádí Martin Gaží z NPÚ. K jejich systematické dokumentaci a záchraně se přistoupilo až po roce 1989. „V roce 2019 a 2020 bylo prohlášeno za nové kulturní památky několik jihočeských židovských hřbitovů, např. v Rožmberku nad Vltavou, Třeboni, Protivíně či v Nové Bystřici,“ dodává Daniel Šnejd, ředitel územního odborného pracoviště NPÚ v Českých Budějovicích. V knize ***Židovské hřbitovy na jihu Čech*** představují její autoři – Daniel Polakovič, Iva Steinová a Petra Vladařová – 43 lokalit. Ke každé z nich shromáždili bohatou fotografickou dokumentaci, informace o počátcích místního židovského osídlení i hřbitova samého, přehled nejstarších dochovaných náhrobků a pokusili se na základě studia pramenů o nástin historie významnějších židovských rodin. Všimají si také symboliky a ikonografické výzdoby židovských náhrobků a vybrané hebrejské texty na náhrobcích doplnili jejich českými překlady. „Kniha *Židovské hřbitovy na jihu Čech* byla vydána v rámci reprezentativní ediční řady Monumenta, svou komplexností a hloubkou záběru se stává výzvou pro následování i v dalších regionech České republiky,“ konstatuje Šnejd.

Návesní kaple patří naprosto neodmyslitelně k obrazu jihočeského venkova. „Od druhé poloviny 18. století nabádala vrchnost obce k budování zvonice na vesnických návších kvůli ohlašování požáru,“ uvádí jeden z autorů publikace ***Návesní kaple jižních Čech a přilehlé Moravy I.*** Pavel Hájek z NPÚ. „Hluboce zbožní venkované od samého počátku propojovali zvonice s duchovní ochranou obce, proto do nich vkládali obrazy a sochy světců, konaly se v nich osobní i kolektivní modlitby, v některých případech i liturgické úkony včetně sloužení mší svatých,“ upřesňuje Hájek. Výzkum drobné sakrální architektury započal s kolegyní Zdenkou Paloušovou již v 90. letech 20. století. Fotograficky bohatě vybavená publikace zachycuje 284 objektů z 18. a první poloviny 19. století. „V rámci ediční řady Monumenta připravujeme druhý svazek, kde představíme návesní kaple postavené od druhé poloviny 19. století do současnosti,“ doplňuje Hájek.

Příspěvkem k poznání historie vytápění kachlovými kamny v jižních Čechách je knižní novinka Ludmily Ourodové-Hronkové a kolektivu autorů ***Kachlová kamna v jižních Čechách***. „V Jihočeském kraji se na hradech a zámcích ve správě NPÚ dochovalo přibližně dvě stě padesát stojících kamen a několik desítek rozebraných celků uložených v depozitářích,“ informuje Ourodová-Hronková. Na základě čtyřletého výzkumu a spolupráce historiků umění, archeologa, archiváře, kamnářů a restaurátorů kamen se v knize pokouší o shrnutí základních poznatků o technologii výroby, výtvarném i technickém řešení, slohovém ztvárnění a stavbě kachlových kamen v historii i současnosti. Publikace přináší poznatky i o restaurování kachlových kamen a ve výběrovém katalogu poprvé nechává nahlédnout do bohatství tvarů a barev historických kachlových kamen v interiérech jihočeských

hradů a zámků od 16. do počátku 20. století. Publikace vznikla v rámci projektu s názvem *Tradiční řemeslné technologie na záchranu kulturního dědictví a současný životní styl (DG18PO20VV030)*.

Publikace představí jejich autoři v rámci samostatných přednášek pro veřejnost na jaře 2022. Setkání s autory se budou konat v sídle Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích na Senovážném nám. 6. Termíny budou upřesněny a zveřejněny na [webu NPÚ](#). Knihy je možné zakoupit v distribuční síti KOSMAS a za zvýhodněné ceny pak v [e-shopu NPÚ](#) nebo po předchozí tel. domluvě v knihovně NPÚ na Senovážném nám. 6 v Českých Budějovicích.

Předem děkujeme za zveřejnění zprávy v médiích.

Více informací na www.npu.cz nebo na <https://www.npu.cz/cs/uop-ceske-budejovice>

Kontakty:

Publikace [Židovské hřbitovy na jihu Čech](#):

Mgr. Martin Gaží, redaktor

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, mob. 724 929 933, gazi.martin@npu.cz

Publikace [Návesní kaple jižních Čech a přilehlé Moravy I.](#):

PhDr. Pavel Hájek, vedoucí odboru evidence, dokumentace a IS

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, mob. 607 556 510, hajek.pavel@npu.cz

Publikace [Kachlová kamna v jižních Čechách](#):

PhDr. Ludmila Ourodová Hronková, vedoucí oddělení restaurování

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, mob. 725 584 071, ourodova.ludmila@npu.cz

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihočeském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Českých Budějovicích zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu a vydává řadu publikací, provádí archeologické průzkumy, provozuje galerii na Senovážném nám. 6. v Českých Budějovicích. Další informace naleznete na www.npu.cz.